Yusif SƏMƏDOĞLU – 90

AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, tanınmış ictimai xadim, Xalq yazıçısı Yusif Səmədoğlunun 90 illiyinə həsr olunan elmi sessiya keçirilib.

Milli ədəbiyyatın modern nasiri

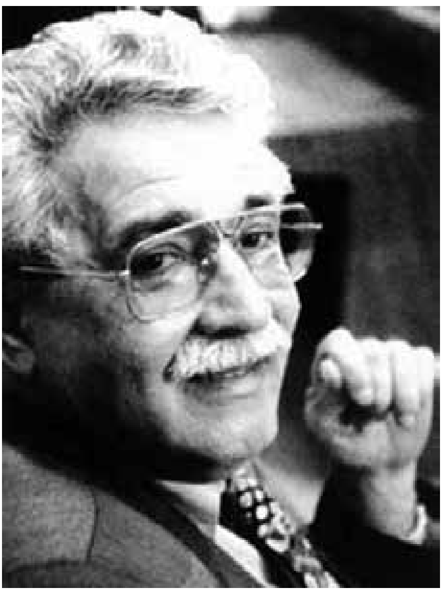

Ədəbiyyat İnstitutunun və Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin (AYB) birgə təşkilatçılığı ilə baş tutan sessiyada əvvəlcə görkəmli yazıçının həyat və fəaliyyətini əks etdirən sərgiyə baxış olub.

Mərasimi giriş sözü ilə açan akademik İsa Həbibbəyli elmi sessiyanın ölkə Prezidenti İlham Əliyevin "Yusif Səmədoğlunun 90 illiyinin qeyd edilməsi haqqında" 4 sentyabr 2025-ci il tarixli sərəncamına əsasən keçirildiyini bildirib.

Azərbaycan ədəbiyyatının özünəməxsus imzalarından biri, Səməd Vurğun ocağının genetik və ədəbi davamçılarından olan Yusif Səmədoğlunun yaradıcılığı barədə məlumat verən akademik İsa Həbibbəyli bildirib ki, dərin ictimai-mənəvi məzmunlu əsərləri, hekayə və romanları ilə ədəbi prosesdə iz qoymuş yazıçının ötən əsrin 60–70-ci illərində milli nəsrin keyfiyyətcə yeni mərhələyə keçməsində xüsusi xidmətləri var. Yusif Səmədoğlunun azsaylı, dərin məzmunlu hekayələri Azərbaycan ədəbiyyatının nadir nümunələri sayılmağa layiqdir.

Akademik İsa Həbibbəyli Yusif Səmədoğlunun Azərbaycanda yeni tipli ədəbiyyatın yaradılmasının aparıcı simalarından biri olduğunu qeyd edib. O, Yusif Səmədoğlunun yaradıcılığında "Qətl günü" romanının xüsusi yer tutduğunu vurğulayıb. AMEA rəhbəri parlaq mədəniyyət hadisəsinə çevrilən, dünya və insan haqqında məşhur "Qətl günü" romanının ədibə Azərbaycanın hüdudlarından uzaqlarda da şöhrət qazandırdığını söyləyib.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin Xalq yazıçısı Yusif Səmədoğlunun yaradıcılığını daim diqqət mərkəzində saxladığını deyən AMEA rəhbəri Ulu öndərin yazıçının xəstəliyində onun müalicəsi ilə bağlı xüsusi göstəriş verdiyini və xəstəxanada Yusif Səmədoğlunu ziyarət etdiyini xatırladıb. Vurğulayıb ki, Yusif Səmədoğlunun 90 illiyi ilə bağlı imzalanmış müvafiq sərəncam Prezident İlham Əliyevin ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulan Azərbaycan ədəbiyyat xadimlərinə hörmət və ehtiram ənənəsinin dövlət səviyyəsində ardıcıl şəkildə davam etdirməsinin bariz nümunəsidir.

"Azərbaycan bədii nəsrində magik realizm istiqamətli əsərləri sadalayarkən Yusif Səmədoğlunun "Qətl günü" və "Deyilənlər gəldi başa" romanları ağla gələn ilk əsərlərdəndir", – deyən akademik İsa Həbibbəyli yazıçının yaradıcılığında folklor, mif, tənhalıq və buna bənzər magik realizmlə bağlı məsələlərin ön planda dayandığını bildirib.

AMEA rəhbəri Yusif Səmədoğlunu XX əsr Azərbaycan nəsrinin yetirdiyi nadir istedada malik böyük simalardan biri kimi xarakterizə edib, onun müstəqillik uğrunda mübarizədə vətəndaş-ziyalı mövqeyi ilə seçildiyini diqqətə çatdırıb.

Sonra AYB-nin sədri, Xalq yazıçısı Anar çıxış edərək görkəmli yazıçının Azərbaycan ədəbiyyatında xidmətlərindən, yaradıcılıq xüsusiyyətlərindən bəhs edib. Qeyd olunub ki, Yusif Səmədoğlu XX əsr Azərbaycan ziyalılığının ən ali keyfiyyətlərini öz şəxsiyyətində daşıyan, mənsub olduğu böyük bir nəsli təmsil edən istedadlı insan olub. O, həyatı boyu həm ədəbi, həm də ictimai-siyasi fəaliyyətində azərbaycançılıq mövqeyində durub, azadlıq, demokratiya, müstəqillik duyğusu ilə yaşayıb.

Xalq yazıçısı Anar Yusif Səmədoğlunun ilk irihəcmli "Qətl günü" romanını Azərbaycan ədəbiyyatının şah əsəri kimi dəyərləndirib. O, görkəmli yazıçı ilə birgə səfərlərindən, unudulmaz görüşlərindən, dostluq münasibətlərindən bəhs edib, onunla bağlı xatirələrini bölüşüb.

Daha sonra şair-publisist Azad Yaşar "Azərbaycan" jurnalının baş redaktoru İntiqam Qasımzadənin "Yusif Səmədoğlu şəxsiyyəti xatirələr işığında" adlı məruzəsini təqdim edib.

Elmi sessiyada filologiya elmləri doktoru Vaqif Yusiflinin "Qətl günü"ndən əvvəl – hekayələri", filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Nərgiz Cabbarlının "Azərbaycan romanının təkamül prosesində "Qətl günü" əsərinin rolu", filologiya elmləri doktoru Cavanşir Yusiflinin "Yusif Səmədoğlu mətninin poetikası", filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aygün Bağırlının "Gündəliklərdən görünən Yusif Səmədoğlu" və filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Südabə Ağabalayevanın "Yusif Səmədoğlu yaradıcılığı milli yaddaş kontekstində" adlı məruzələri dinlənilib.

Mərasimdə, həmçinin filologiya elmləri doktoru Bahar Bərdəli görkəmli yazıçı ilə bağlı xatirələrini bölüşüb.

Qabil YUSİFOĞLU
XQ